

stemmelse, ikke modsatte sig den, men, da Udvalget meente, at de, der havde faste Eiendomme og Tiender, skulde bestattes af disse i de Communer, hvor Indtægten faldt, erklærede, at han vel ikke kunde gaae ind herpaa, men derimod kunde modtage et Forslag, hvorved man indskrænkede sig til at lade Halvdelen af disse Indtægter bestatte der, hvor de faldt. Dersom Finanzministeren dengang havde udtalt sig, som han idag har udtalt sig, vilde jeg ikke være gaaet ham saa langt imøde, som jeg dengang gjorde; han bevægede mig imidlertid dengang dertil, og nu idag trækker han sig aldeles tilbage fra denne Udtalelse. Jeg maa meget beklage, at ærede Ministre, som man confererer med, ere saa ustadige i deres Skilning til Udvalgene, at man, naar man først troer, at man er selvstændig enig med dem, pludselig opdager, at man er selvstændig uenig med dem. Jeg kan derfor ikke tilraade det ærede Thing at gaae bort fra, hvad der er vedtaget ved anden Behandling. Jeg mener, at der her er et Tilfælde, hvor vi, for at bruge et Udtryk, der tidligere er brugt, kunne stille Betingelser, og da det ærede Thing ved anden Behandling har vedtaget disse Bestemmelser, saa finder jeg ikke, at der nu er nogen Grund for dem, der dengang stemte for at indsætte dem i Loven, til nu at stemme for, at de igjen skulle udgaae. Jeg haaber tvertimod, at de Herrer, der dengang gæde de dertil sigtende Forslag deres Stemme, ogsaa nu vilde stemme imod de Forslag, der gaae ud paa at slyde disse Bestemmelser ud igen. Den høitærede Minister har erklæret, at han kunde modtage Loven med disse Bestemmelser; saavidt er den høitærede Minister ikke gaaet idag, at han har taget denne Erklæring tilbage, og jeg holder mig overbevist om, at han ikke vil tage den tilbage, men sige: Jeg kan tage det, skjøndt jeg nødig gjør det. Jeg vil ogsaa af den Grund haabe, at man holder fast paa det engang Vedtagne. Den høitærede Minister udtalte, at han, siden han forhandlede denne Sag med Udvalget, og siden denne Sag var til 2den Behandling, havde forvisset sig om, at Landstinget ikke vilde tage denne Bestemmelse. Det er en Erklæring, som jeg ikke rigtig veed, hvorledes jeg skal tage; thi naar man saaledes forud vil

erkyndige sig, troer jeg, at man i 9 à 10 Tilfælde ikke vil faae det virkelige Svar, men et andet end det, man vilde faae, naar Sagen laa for til endelig Afstemning. Naar man forud spørger en Mand, om han vil gaae ind paa Noget, som han ikke synes om, tænker han: Naar jeg nu siger Nei, kan jeg slippe; men naar han skal tage noget Ansvar paa sig for at sige Nei, og ikke kan slyde dette over paa Ministeren, kommer han til at tænke lidt mere alvorligt over sin Stemmegivning, og kommer da mangen Gang til at tænke: Jeg maa dog vist tage det. Jeg troer derfor ikke, at det er rigtigt overfor det ene Thing, at Regjeringen erklærer, at nu har den undersøgt, hvorledes Stemningen er i det andet Thing, og derved er den kommen til at vide, at der vil det paa ingen Maade gaae, thi, mine Herrer, vor constitutionelle Erfarung har saa tidt vist os, at der baade her og i det andet Thing er forekommet Tilfælde, hvorved Bestemmelser, som Ingen af os forud vilde troe kunde gaae igjennem, dog, naar det kom til endelig Afstemning, ere gaaede igjennem. Derfor siger jeg, at en saadan Udtalelse om, hvad man har faaet at vide underhaanden, maa man ikke lægge for stærk Vægt paa, thi det er ikke sagt, naar Tiden kommer, at det er Meningen, hvad der forud er blevet sagt.

Jeg kan saaledes ikke andet end sige, at jeg haaber, at disse af mig betegnede Forslag vilde blive forkastede. Det er nu, saavidt jeg kan hufte tilbage, en Snees Aar eller maaskee mere siden, at man begyndte at arbejde hen til at kunne i communal Henseende bestatte dem, som havde store Eiendomme i en Commune, uden selv at boe der. Der er fra Folkerepresentanternes Side i mange Aar arbejdet derpaa paa forskjellig Maade, men disse Bestræbelser have bestandigt været frugtesløse. Dersom man ikke fremdeles iaar vil arbejde hen paa at opnaae dette, som jeg troer er baade retfærdigt og billigt, og som Communerne kunne forlange som deres gode Ret, kunne vi arbejde i 20 Aar, mine Herrer, uden at vi naae det, at en Commune kan bestatte til sin communale Rasse Mænd, der have store Indtægter i Communen, uden at de dog boe der. Jeg taler ikke om Hartkornet, thi det er naturligt, at dette maa